

Տարեկան դրոշմ 130 ռուբ.
Վերջամանկ 70 " "
Տարեկան 40 " "
Մեկ ծանուցումը տողին 3 ռուբ. է :
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 թ.
եւ 16ին կը սկսին :

Գործը երկուսից լրացնելու ժամանակ
ծախար առնողին վրայ է :
Լրացրոյս վերաբերեալ համայն կամ որ
եւ իցէ գրութիւն, խմբագրին պէտք
ուղղութիւն : եւ ասոնց Կառնու ծախ-
քը խնդրոյն վրայ է :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԱՏԱՆՈՒԹՅԱՆ 17 ԱՆՊՏԵՄԲԵՐ

Խաղաղութիւնը գործնական պատճառաւ
Եւրոպայի մէջ տիրած մասնաւորութիւն
ները Գաղղիոյ կառավարութեան բրած
վերջին յայտարարութիւններուն վրայ
բաւական թեթեւեմով են, եւ ահա Չի-
նաստանի մէջ պատահած անցքերը վրայ
դառնալով՝ Եւրոպայի ու Գաղղիոյ ժողովուրդը
մէկ մէկու վրայ ցուցնում են խաղաղութեան
կասկածներն ալ մեծ մասամբ փա-
րատելու առիթ եղան :

Արեւելեան կառավարութիւններն յիշ-
եալ անցքերուն լուրն առնելուն պէս
սկսան բանակցել իրարու հետ, եւ շու-
տով վեժ թանկութեամբ որոշում ընդ-
նուն :

Արեւելեան թեմական աշխարհը գորու-
թիւն մը պիտի խրկուի Չինաստանի դէմ
բաղադրուող ցամաքային զօրքերով, որոնք
պիտի երթան ուղղակի Չինաստանի Բե-
քին մայրաքաղաքին վրայ եւ կառարեալ
հաստատուած մը ձեռք բերեն :

Խաղաղութիւնը գործնական կարողութեան
թեման համար ալ յայտնի օր առաւ
կաւեռնան :

Մարտիկային եկած հեռագրական
լուր մը կը ծանուցանէ թէ Պարսից գու-
մարեալ երեւելի անձանց համար մեծ
յոյս կայ որ Խաղաղութիւնը գործնա-
րեւապէս կարգի կը գնին :

Պարսից գումարեալ երեւելի անձին-
քն են՝ Կարօյան կայսրը՝ որ հանքային
ջուրերը մտնելու գաղտնի է հոն : Պէշ-
քայի թագաւորը՝ որ Կարօյան կայսեր
տեսութեան գաղտնի է : Եւրոպայի գեապան
Լորտ Բաուլէ, Գաղղիոյ արարաբքին գոր-
ծող պաշտօնակալ Սալեմբէր կոմս : Եւ-
ստրիոյ գեապան Մէթէրնի իշխանը՝ որ
անցիւղները վախճանեալ անուանի Մե-
թէրնի իշխանին որդին է : Կերելի որ այս
երեւելի անձանց խորհրդակցութեամբ
Գաղղիոյ, Եւստրիոյ եւ Եւրոպայի կա-
ռավարութիւնները վերջապէս համաձայ-
նեալ են Խաղաղութիւնը գործնական վերջին կար-
գադրութիւնը եւրոպական մեծ տէրու-
թեանց ժողովի մը յանձնելու, որուն գոր-
ծը պիտի ըլլայ նաեւ վերադառնալ քննել
1815 ին դաշնագրութիւնները որոնց մէկ
քանի զլուստուր յօդուածներն արդէն աւ-
րուած են :

Եւրոպայի կառավարութիւնը Չինաս-
տանի մէջ անցած վերջին անցքերուն վրա-
յօք հետեւեալ տեղեկութիւններն հաղոր-
դեց լրագրողներուն :

Շօք ծովապետը յունիս 17 ին Բեյ-
զօ դեմին բերանը հասաւ : Յիշեալ ծո-

վապետը նշխարեալ էր որ դեմին բերանը
եղած ամբողջ իւրեանքը նորոգվել էին,
բայց ոչ թեղանոթ կար անոնց վրայ եւ
ոչ մարդ կը տեսնուէր :

Գետին մուտքը զոյգված էր ձողերով
ու ջիւղերով :

Գաղղիոյ տէրութեան (Եւրոպայի
ու Գաղղիոյ) գեապանները յունիս 20
ին նաւաւորութեան հասան : Յունիս 25 ին
փորձ մը կը գետնին անցըր բաւազատե-
լու : Բայց նոյն միջոցին 20 հազար չափ
Մոնթիզ զօրքերէ պաշտպանեալ բազմա-
թիւ թեղանոթներ բացվելով տեղի-
կրակ մը սկսան :

Ստատիկ կոխէ մը ետեւ նաւաւորու-
մը պարտաւորեցաւ ետքաշվելու : Բե-
յաւի, 15 եւ 16-ը թեղանոթները նա-
ւերն ու 464 մարդ կորսնցընելով մեռ-
եալ կամ վերաւոր :

Գաղղիացիք 60 մարդ մէջ 14 մեռ-
եալ ու վերաւոր ունեցան :

Գետնաները Գաղղիոյ վերադար-
ձան :

Չինաստանի միւս գաւառներն հան-
գարտ են կըլլին :

Բանթոնի մէջ վախճուր բայց դաշ-
նակցը զօր շուրջեան համար Թաթար
զօրքերուն գէնքերը առին :

Եւրոպայի հիւսիսային միջնորդու-
թեամբ եկած երկրորդ հեռագրական
լուր մ'ալ կը ծանուցանէ թէ վրայ պաշ-
տօնակալ սպաննուելի եւ 17 ալ վերաւոր-
վել են : Շօք ծովապետն եւ երկու հը-
րամանաւոր ալ վերաւորեալներուն կար-
գէն են :

Թաւալ լրագրողը Եւրոպայի ու Գաղ-
ղիոյ տէրութեանց բրած մեծ պատրաս-
տութիւնները ծանուցանելով՝ կրէ թէ
Եւրոպայի ու Չինաստանի մէջ հաստա-
ված դաշնագրութիւնն այսպէս նախա-
տանօք աւրող բարբարոսները (չինացիք)
պիտի սովորին հիմա, թէ Եւրոպական
քաղաքակրթութիւնը ինչպէս սաստիկ կը
պատէ ասանկ յայտնի ու արեւմտահե-
տադարձութեան մը, եւ այսպիսի
վեժութեան գրութեան մը ներքեւ պիտի իշ-
խան, որ իրենց ալ իբրեւ արդար եւ հար-
կաւոր ընդունելու պիտի պարտաւորին :

Եւրոպայի մասին կըլլան որ այս նե-
ղութեան մէջ կորսնցընուած պաշտօնա-
կաններն ու ուղեւորներն ու թիւր աւե-
լի մեծ է 1851 հոկտեմբեր 17 ին Սե-
վասթրոյի ամբողջութեան հետ մեր բո-
լոր նաւատորմին կառնելով կրած բոլոր
կորուստներն ու թիւն, կրնանք հասկը-
նալ տար ինչ աստիճան արեւմտահե-
տադարձութեան մը, բայց այս կռիւն ամենէն ձախող
հետեւեալը աս է որ նոր պատերազմի մը
առիթ կուտայ :

Ինչ որ եղած ըլլայ այս ծովապետ-

ան պարագաները, արդէն ստացած տե-
ղեկութիւններն բաւական են խնդրելու որ
Թաթարներն արեւելին ամեն մէկ կախիլը կա-
տարեալ հաստատուած գտնեն : Պէտք է որ
դաշնագրութիւնները չարազող բարբա-
րոսները գտնեն սովորին քանի կը նստի գա-
նալ աւելի : Եւրոպայի ու Գաղղիոյ, կամ
պէտք ըլլայ նէ Եւրոպայի առանց Գաղղիոյ,
այսպիսի պատիժ մը տայ այս անքաղա-
քակրթ ժողովուրդին, որ եւրոպացիի ա-
նունը թէ որ այսու հետեւ իրենց պիտի
չկրնայ ըլլալ զարհուրելի ըլլայ :

Մարտիկային եկած վերջին լուրերն
կիմաղկ թէ վախճանեալ կայսեր անդ-
րանի որդի Սիտի Մօհամէտ վերջապէս
հօրը տեղը նստի է եւ տէրութեան գը-
լաւոր քաղաքներուն մէջ իր կայսրու-
թիւնն ընդունել է : Եւրոպայի թեմա-
նէր կառավարիչը պաշտօնական կերպով
խոսք տուել է օտար տէրութեանց դեմ
պաններուն թէ Մարտիկայի կառավա-
րութիւնը կը բազմա քարեկամութեամբ
վարվել եւրոպացուց հետ :

Միւս կողմէն գաղղիական լրագրո-
ւորը լուր կուտան թէ Մարտիկայի ապր-
տար ցեղակցներն մէկը՝ Մօհամէտ
պէն Եւրոպայի անունը Եւրոպայի սահ-
մաններուն վրայ յարձակելով՝ սաստիկ
հարուած մը կրի է գաղղիական զօրքե-
րէն, ու իր գրասենտը ու պաշարսը գոր-
տնցընելով փախել է :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքին ժողովը լրագրողը
սկսած է ին դաւադրութեան գըլաւ ե-
ղող 34 անձանց անունները կը հրատա-
րակէ :

Յիշեալ ցուցակէն կը տեսնուի որ
դաւադրութեան գըլաւ կողմերը՝ բաց
ի մէկ քանի հոգի է՝ ամեն ալ անհղան
անձինք են, մեծ մասը զինուորական կար-
գէն :

Եւրոպայի նշանաւորներուն անուն-
ները :

Ֆրէն Զերէ Զերէ Զերէ Զերէ Զերէ,
Բուլղարիական զօրաւորութիւն զօրապետ :

Էլի Եւրոպայի, Պարսկաստանի Սի-
լիական նահանգը ծնած, Սուլթան Պա-
յաղթի մղկիթին մէտրէսէն բնակեալ :

Պէտք է իշխան, ծնեալ ի Սու-
նա, Սիւլթան թափահանէ :

Ռէն Զերէ, Եւրոպայի, ծնեալ ի
Չապլու :

Բաթ Զերէ, հաղարապետ, զօրա-
պետ ժողովին անդամ, բնակեալ ի
Բապարթա :

Իւրիշ երկու հաղարապետներ ալ կան

Եւ Զերէ, ծնեալ ի Ռիտ կղզին
հաղարապետ թեղանոթաւոր զօրա-
պետ : Իւրիշ, թեղանոթ, հաղարապետ
պահեստի զօրապետ :

Եւ Զերէ, ծնեալ ի Ռիտ կղզին
մասնակից եղած են դաւադրութեան :

Ուրիշ մնացածներն աւելի ստորին
աստիճանի զինուորականներ են ուրիշ
քանի մը հասարակ անձինք են :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Թեղանոթային մեր արդոյ թղթա-
կիցը սկսած է 1 թուով լուր կուտայ թէ
գերապատիւ Տ. Գարրիէլ Եւրոպայի
վարդապետը՝ որ վեհապալ Սուրբ
Սիմեոնի գաղտնի ուղեկից ըլլալով Սուրբ
Իշխանին գաղտնի էր, յունիս 26 ին օրը
կատարվելու որոշված հայրապետական
օծութեան հանդիսին առ հարկի անձ-
նական տեղաւորեալ են մնալուն վրայ
չէ կրցնել աւելի երկար ժամանակ հոն ըս-
պանել : Հետեւեալ Պ. Սուրբան
Սիմեոնի գաղտնի հրաման խնդրել է թեղ-
անոթային գաղտնիքն ուրիշ հոգե-
ւորական կառավարութեան վերաբերեալ
չէին : Ս. հաղարապետն ալ ըն-
դունել է անոր խնդրը՝ պարտաւորելով
զինքը որ յառաջիկայ գարնան վերադա-
նալ Ս. Իշխանին երթայ եպիսկոպոսական
բարձր աստիճանն ընդունելու : Միանգա-
մայն հետեւեալ հայրապետական կոն-
գրէր շնորհք է յիշեալ գեր. վարդա-
պետին :

ՍԵՏՈՒՆԱՅ ԾԱՌԱՅ ԲԻՐԱՍՏԻԿ
անհատական կամքն Եւրոպայի Եւրո-
պայական եւ Սիմեոնի անունին
Հայոց, ծայրագոյն Պարսկաստան
հաղարապետ նախամեծար Եւրոպայի
Եւրոպայի Եւրոպայի Սուրբ Եւր-
պայի Սիմեոնի Իշխանին : Հայ-
րական սիրով եւ Եւրոպային օրհ-
նութեամբ նուիրեմք զԲիւրաստանի
կենսաւոր սուրբ ողջոյն առ համբոյն հա-
ւատացեալ որդեկա մեր ի Բիւրաստան
եւ սիրելի ժողովուրդս մեծի Սիմեոնի
Սիմեոնի Եւրոպայի եւ Գրի-
մու, հանդիմանալով Եւրոպայի պար-
գեւաց եւ միւր թարութեան Հոգեւոր սր-
բոյ ի վերայ ամենեցուն ձեր մեծի եւ փո-
քու, կալ մեալ ձեզ ընդ բազում ժա-
մանակ ի շնորհս Յիսուսի Բիւրաստանի :

Յայտառնելով սուրբ Հայրապետա-
կան Սիմեոնի անունը հայրապետա-
կան մերոյ, զե ուղեւոր Եւրոպայի Գաղ-
ղիոյ :

լինել Արդարացի, բարեկարգ Բաժնե-
նորդին Աճախի, սիրելի որդեկան մեր
Յ. Բարսեղյան, ըստ ջրաւոր հրամանաց
մերոց հրաւիրեալ եկն այս Կ. Սուրբ
Եջմիածին, եւ բերեալ ժառանգ մեզ ըզ-
բարձրութեամբ մեծարանս ձեր եւ ըզ-
բարձրութեամբ հարաւորութիւնս առ Լուսա-
ւորդեան Բայր Եւթոս եւ առ մեզ ի
հաճութիւն բերկրութեան որդեկորով
սրտի մերոց, ըստ նմին օրինակի ահա
եւ մեր Սուրբ Կանգալաւ աղայսն ի յանձն
առնեմք նմին Գերազաւոր Արդարացի-
ան փոխորդութեամբ բերեալ բաշխել ձեզ
առ հասարակ համօրէն սիրելիաց մերոց
տարագարնոց ի խնամս Տեսութեաննու-
րա՝ զկարեւոր գոհութիւնս մեր զձեր-
մէ բարեկարգութեան եւ զամենայն յա-
ռաջակցութեան ի վերաբարեւել յուս-
մունքս փոխութեան, որոց մեծագլխ փա-
ռակաւոր փոխութեան զԳերազաւոր Լու-
սաւորդին ձեր: Եւ թէպէտ հաստա-
տութեամբ եղեալ էաք եւ եմք ի
մտի՝ շնորհապարհել եւ եւս զայն Լու-
սաւոր Լուսինն ձեր՝ ամբողջաբար զնա ի
բարձր աստիճան Արդարացի Երեւանի
պատմութեան, այլ քանզի ըստ անօրինու-
թեան ամենօրհնեալ կամաց Բարձրե-
լոյն՝ տկարութիւնք փարմնոց եւ ջրմու-
տութիւնք օրոցս ստիպեցին զմեզ յապառ-
զ հանգստի (Օծութեան մերոց առ ժամա-
մանակ մի, ուստի չկամեալ զի Գերա-
զաւոր Լուսաւորդին ձեր խափանեցի այլ
եւս ի կատարելոյ զգործս կարեւորս Ա
Եւթոսի, հրաման տուաք նմին քարձ առ-
նել առ այժմ Եւթոս ի յանձնութեան
իւրոց: Թանգամայն եւ պատուիրեցաք,
զի ընդ առնուին ի մէջ զհրաւիր (որ
յուսամբ թէ ոչ անապահանջի Տերաւոր)
փութեանք զալ այս փերստին, եւ ըն-
դունել զ(Օծութեան սուրբ Զննադրու-
թեան իւրոց: Օպս ծանուցեալ ձեզ,
սիրելի որդեկաց մերոց, յորդորեմ եւ
եւս ի մեր կողմանէ յաւելուի ի բարե-

պաշտութիւնք ձեր եւ ի ջրմուտանքն
եւր որդեկան առ լուսաւոր հորոց մե-
րոց Սուրբ ԳԵՐԱՎՈՐԴԻՆ, զոր եւ
յուցիք արդէն յօժարակամ նուիրանքն
ձերովք ի հաստացումս պարտոց նորա-
շէն Նոնարանի նորին Սուրբ Լուսինն
Եւթոս իւրին: Եւ զնոյն փառս եւս յայտ
առնեմք ձեզ զգոհութիւն մեր, եւ բա-
րեւալութեամբ յապնելեալ Բարեկարգ
նորհել ձեզ կեանս երկարս հանգիստ օր-
հեալ ընտանեօք ձերովք: Կա հել եւ
պահպանել զձեզ ընդ հոգեմեալ խնա-
մոց ամենապարտաւոր իւրոց, զիւր եւ ա-
զատ յամենայն արկածից երեւել եւ ա-
նեւելոյթ պատահարաց եւ ի փորձու-
թեանց: Եւ զնոյն փառս ձեր լուսաւոր-
ութեան ի լոյս փառաց Լուսաւորութեան
իւրոց, շնորհօք եւ մարգարեութեամբ
Տեսան մերոց եւ Գերազաւոր Բա-
րսեղյան, որ է օրհնեալ յաւիտեանս:

ՄԱՍԻՍ

ԿԼԱՌԱՆԻՔԻ ՄԱՍԻՍ ԵՄԵՆԱՅԵՆ ՀԱՅՈՑ
ՏԵՒԵԼ 1859 թ. ԴԵՐԵՎ 26 Ի Ս. Ե. ՄԱՍԻՍ

Արդարացի արդոյ թղթակցիս
լուր կուտայ նաեւ թէ Գալիպոլիս ու-
սումնարանը լաւ ընթացքի մէջ է: Գեր-
Գալիպոլի վարդապետն այս անգամ Լա-
յաւանդան զարձա՞ծ ժամանակը 10 նոր
աշակերտք եկեր են հետը եւ 20 ի չափ
ալ կը պատրաստուին դարձան գալու:
Եւ այժմ աշակերտաց թիւը 75 ի հասեր է:

Տարածան ալ բաւական աշխատու-
թիւն ունի եւ երկու մասուր չբաւեր:

Մասնաւոր Եւթոս տարագրութիւնը
սկսեր է եւ կը յուսացնէր ամայն փեր-
ջերը Կ. Պօլս կը հասնի:

Ուսումնական օրոցս. 23 թուով
հետեւեալ նամակը գրված է որ յիշ-
եալ քաղաքին ստիպեալ իւր հայ բնակ-
չաց ուսումնասիրական ջանքերուն վրայ

բերկրաւոր տեղեկութիւններ կուտայ
մեզ:

Երբեք հրատարակել:
Չորս պատմականութեան աղբյու-
նոցս վրայ ունեցած սիրոյն անհշի կայծը
միշտ կը թափանցի անջնջելի դրոշմով
ու քարտէզի գեղեցնկարարեալ ձեր աղ-
բօքուտ յայտարարութեան էջերուն մէջ,
ու միշտ աղբյուրի դարձնելու յառաջա-
դիմութեանց լուրերը շատ անգամ ձեր
յանկալի լըպարտը միջոցաւ կը հաղոր-
դէք մեզն: Եւստի համար մենք ալ այս
բողջալի պողոտային հետեւելով մեր տը-
կար ընթացքով, օր ըստ օրէ սրտնրիս
կ'եռայրու կը բորբոքէր ուսումնականութեան
բողովը, արդեօք կարելի է որ մենք
ալ այս անգամ թիւ ժողովորդք մէկ դըս-
րոցի մը հաստատութիւնը հիմնադրենք,
ու մեր ի վաղուց կորսնցուցած հայրենա-
կան լիզուկին վերադառնալով բերեալ Ուս-
տի փոխութիւն Լուսաւորդի որ ժամանա-
կէ մը ի վեր մեր ջանասէր ու խնամակալ
Կարապետ Ս. վարդապետին յորդո-
րանօք ընկերութիւններ ու դպրոցներ
հաստատեցին: Եւստի ընկերութիւն
Սուրբ Եւթոսի վարդապետին երկ-
րորդ ուսումնական ընկերութիւն արտա-
քին լեզուաց, երրորդ՝ Սուրբ Լուսին-
սի մանց ընկերութիւն աղջկանց վարժա-
րանին: Եւստի այս անգամ կը համարձա-
կիմք յիշել մեր աղքատիկ դպրոցաց տարե-
կան քննութիւնը որ կատարվեցաւ ամե-
նայն յաջողութեամբ ի մէջ Կիլիկիոյ
օրոցս. 23 ին, ի ներկայութեան փեր-
ջիւնալ արժանապատիւ Տ. Կարապետ
Ս. վարդապետին եւ բազմախումբ հան-
դիտականաց, եւ մասնաւոր ուրիշ գա-
ւառաց հայազգի երեւելիաց եւ օտարազ-
գի ժողովորդոց:

Եւստի քննութեան սկզբնաւորութիւն
ընդ զեղեցիկ երգով եւ զբարաւ առե-
նարանութեամբ մը եղաւ, զորն որ տա-

ւր տարեկան տղէկ մը կարգաց աւստասա-
նական կերպով, եւ յետ այնորիկ զըզ-
րոցին մէջ եղած ուսումնական քննու-
ցան այսինքն ճարտասանութիւն, քերա-
կանութիւն հանգիստ թարգմանու-
թիւն, քերտոնէական փարգապետու-
թիւն, սրբազան եւ աղբյուրի պատմու-
թիւն, թուարանութիւն եւ վարկապ-
ութիւն: Եւստի իրկորդ ինքնակալ Կառ-
մէկ գեղեցիկ տաճկերէն ճառով մը, որուն
մէջ առատաբար լինեալիս համար
եղած բարեմաղթութիւնները բոլոր հան-
դիտականաց եւ մասնաւոր այլազգի եւ
րեւելիաց սրտերուն մեծ ուրախութիւն
պատճառեց: Եւստի գրութեանց գեղեց-
կութիւնը, եւ անոնց համարձակ ընթերց-
մանց արտասանութիւնը զմայլելոյց ամե-
նը, որոնք յայտնի կը խոստովանէին իրենց
քիչ ժամանակի մէջ ստացած արդեւ-
նաւոր փաստանքին:

Երրորդ աղջկանց միամեայ քննու-
թեան սկիզբն եղաւ աշխարհիկ լեզուա-
ճառով մը, որն որ աւթը տարեկան աղ-
ջիկ մը կարգաց վարկուք ձեւով, ու հետ
այնորիկ քերականութիւն հանգիստ
թարգմանութեամբ, քերտոնէական
հարցմանք, գեղեցիկ վարկապետութիւն:
Եւստի համեստ շարժումներն եւ մի-
րինակ սպիտակ բանուած հագուստով
ըրած երաժշտութիւններն աւելի հան-
դիտին շքեղութիւն մը ցցուց: Եւստի
համարձակ պատասխանատուութեանցը
փոխարէն մրցանակաց հանգիստ մընալ ե-
ղաւ, եթէ տղոց եւ եթէ աղջկանց, եւ
յիշեալ բարեհաճաւ առաջնորդին զեղե-
ցիկ եւ աղբու ատենադատութեամբ հան-
դեալ վերջացաւ:

Յիշեալ անգուստական էր ան առե-
նը բոլոր ժողովորդոց ու որդեկէր ծնողաց
սրտին բերկրութիւնը, որ քիչ ժամա-
նակի ի վեր դպրատանց տկար բայսպի-

ՔՆՆԱԲԱՆԱԿԱՆ

Լըպարտ 387 թուոյն մէջ քանի
մը անհրաժեշտ տեղեկութիւններ տուած
էինք Փարիզ հրատարակած Եւթոսի
անուն կրտսերայ առաջ հանգիստ մը եւ
անոր հիշատակին վրայ, որ երազական
լուսաւորութեան անունով զուհի թըշ-
նամանքներ ու զազեր հայհոյութիւններ
միայն կը ժայթքէ իր ամեն էջերէն:

Եւստի անձի մը որուն նմանը Կ.
Պօլսոյ ձիաւարներուն (սիրիւծի) ու
ջրհանակներուն (թուլուկաճի) մէջ
անգամ հաղիւ կը գտնուի, եւ որուն բոլոր
գրական հմտութիւնն ու փաստաբանա-
կան տաղանդը թշնամանքի ու հայհոյու-
թեան վրայ կայացած է, այսպիսի սիրկբոր
անձի մը կըսենք պիզալի շաղկապաւոր-
ութիւններուն արհամարհոտ լուսինն
զատ ուրիշ պատասխան չէինք վայելցու-
ցած:

Բայց որովհետեւ, ինչպէս շատ ան-
գամ փորձով տեսնուած է, ամենէն այ-
լանդակ ու ծաղրելի մոլորութիւններն ալ
զմայլոյթներ կրնան ունենալ, եւ շատ ան-
գամ տկարամիտ անձինք կամ մանաւանդ
անփորձ երիտասարդներ այն մոլորութիւն-
ները կամ սխալներն իրենց ճշմարտու-
թիւն ընդունելով անոնց կը յարին, ա-
նոնի ալ երազական ճշմարտութեամբ
լուսինն, փիլիսոփայութեան, գրադի-

տութեան եւ ազատամտութեան վրայ
ճիշդ գաղափար չունեցողները կրնան Ե-
ւթոսին Հեռանակ երեսնամեայ գր-
քերտոնի բարբառներէն ու այլանե-
ղակ սկզբունքները երազական լուսաւոր-
ութիւն, ազատամտութիւն եւ այլն կար-
ծելով խորովել, եւ իրօք ալ այսպիսի
անձինք կը գտնուին աղբիւրնաւ մէջ, թէ
եւ ստիպութիւն: Եւստի սխալ կարծի-
քի մէջ ինկոգնելուն գաղափարը ողջա-
միտ քննութիւնը միայն կրնայ բժշկել:

Եւստի այսպիսի քննարանական աշ-
խատութիւն մընէ հետեւեալը որ փո-
րիկ բնակեալ ճշմարիտ հայ գրագէտ մը
ու գերէ լըպարտ միջոցաւ յօդուած առ
համար հրատարակել. եւ մենք ալ
հաճութեամբ կը բանտը իրեն լըպարտ
էջերը:

ԵՐԵՎԱՆԻՑԻ

ԵՐԵՎԱՆԻՑԻ ԵՐԵՎԱՆԻՑԻ ԼՈՒՍԱՎՈՐԴԻՆ ԵՄԵՆ

Ե.

Ինչպէս ամեն գիրք, նոյնպէս եւս ամեն
եւս, պարբերական թերթերն իրենց ընթերցո-
ղոց վրայ միշտ ազդեցութիւն մը կրնան, եւ աղ-
բեցութիւններն կամ համակրութիւն եւ կամ հա-
կախութիւն, եւ կամ անտարբերութիւն: Եւս-
տի լուսինն իրենց օգտակարութեան կամ սի-
րուն եւ անարժեքի ոճէն առաջ կուգայ. հակա-
կրութիւն իրենց փաստաբանութեան կամ գրու-
թեան անտարբերութեան կամ խորհրդեցիկ
եղանակէն. ան-
տարբերութիւնն ալ այս զգրիւ երկու սկզբնաց
պատճառութեան:

որ գահացեցի արդեւոր շատ չքեց տեսնու-
վեցաւ: Այս անգամ անտարանական սկզբնաց եւ
հասարակաց ուղղութեան անհրաժեշտ բնութիւն
մէկ գիշեր կուր մէկ գիշեր ալ անհաշտ պատու-
րազ ընկերուն ետեւ, երբ որ յանգիստեցին իրենց
զգացմանց անմիաբան գտնաւորները ինքնամա-
նել, եւ անոնք բերեալն ծայրը հասած իրեն-
կան սկզբնաց եւ ինչպէս անոնց օգտուող ի-
մասնակցի անուանելէ, ողբն ան առեւտրաւ
— Գնաւ բանդ, կրնի կատարելագոյն, անհրաժե-
ս եւ խորեայ իմաստակ — բերել պէտք գրածին
արհամարհելով լուր, եւ իրենք ալ այս լուս-
թեան ինչ ծանր յանդիմանութիւն ըլլալը հա-
կախով լեզուելի իրենց քաջներն, եւ աղէկ ը-
րին:

Բայց Երեւանի գրչին աշխարհական մաս-
նաւոր անձ մը եւ իր գրականներուն ինչ միայն պա-
տուականաւոր ըլլալը փոխաւոր, եւ գործնալ
իր գրականներուն պատասխանէն ոչ իրեն ոչ
իր ձեռնկալուացը ինքնական միտք մը չտալի-
քըն ալ յայտնի ըլլալով, ճշմարտութեան ու
զարակելի սկսանք քանի մը պատճառաւ: Եւստի,
իր բամբասան տնայնաց ամենեւեալ յոյժանդ-
ներն ու փոխանքը չպատկաւրով չապացուցանե-
լով լըպարտականար պատու կանչեալներուն հա-
մար. զանոնք, առանց ցուցմանց լուր տարտու-
նութիւնը գրապատուութեան գէտը կաններ կոր
գրականներուն մէջ: Երբ որ, իր խօսքին նիւթ
եղած չեղած մարգագ ուղղակի անձնական պատ-
ւոյն թշնամանք յաջանելուն համար: Երբ որ,
ասանի խեղճ գրականք մը աղբյուր մէջ տա-
րածայնութիւն ձգելու կարողութիւն եւ լուս-
դեւել:

Ինչ որ իրենց տրամաբանաց պատճառն
րուն ամենէն առ ըլլալով, ճշմարտութեան ու
կրնային խորագրաւոր պէտք անտարբեր եւ լուս-
կեանալ: Այս անգամ անոնց փոխարէն անա-
պացուց շարտաւորութեանց մասին կրնայ
թէ. — Եւստի անտարանականներն ոչ տղայ եւ ոչ ան-
կար. կամ գրչէ ունին կամ գրող. իրենք որ ի-

Հրապարակման համար:

— Ենթադրյալ մէջ շինված Մեծ Լեռնի մասին հարապարգիւցող շրջանաւարտը նկարագրութիւնը արդէն հրապարակված է լրագրոյ մէջ, սեպտ. 7-ին իր առաջին փորձի ծանադարհորդութիւնը սկսաւ: Եւսանհեթեմեայի և քաղաքական նախնի առաջին անգամ ջուրի վայր քաղելուն համարիստես կղան Լեռնայի բնակիչները:

Բարձրանալու լուր կուտան թէ յիշեալ ահագին շրջանաւարտը մասնակիսնաւահանգստին առջեւնկն հասած ժամանակը, յառաջակողման կատան պայծալով տանկերը ջուրը ցնէ այրերու մէջ քանին մեռեր են: Բանի մընալ սենեակներ աւրուեր են, բայց ոչ ծանադարհորդներուն եւ ոչ նախնի մնաց մը չեն եղեր:

Երբոր լեռնի բարձրագոյն մասին եւ իր արդարեւ լեռնի վրայ Մեծ Լեռնի մասին մէջ:

Գարահիսարի նահանգէն շարք օդու Լեռնի Գարաճի նոյն նահանգի բնակիչ Լեռնի սպաննելով, եւ մեռնողին զաւակները եղևնադործին մահը չուզելով, Լեռն տալն տարի շրջապակալ աշխատութեան:

Սաղաթ Մեծ Լեռնի անուն պարսիկ թէմպէրի Լեռնիստեմի զուրի գաւառի վերաւորելուն համար վեց ամիս շրջապակալ աշխատութեան:

Եւնեմի խանը նպարավաճառ Բալվըճի գործարարի Եւնեմիի ստակը եւ ուրիշ ապրանքը գործարարն համար երեք տարի շրջապակալ աշխատութեան:

Գարահիսարի մօտ Եւպագի անուն գեղէն Գալիօնը Հասանի վեճի մէջ Լեռնի

տիւր Գարաիւրը սպաննելով՝ եօթն տարի շրջապակալ աշխատութեան:

Ունեմիի Յարութիւնին սպանաւորը Գարաիւրի շրջապակալ աշխատութեան լրացումը շրջապակալ աշխատութեան:

Կ. Պօլսոյ Մեծ Լեռնի անուն փողոցը թիւ 1-ին Տիմիթիւի սպանաւորը լրացումը միջապակալ Մեծ Լեռնի խանութի շրջապակալ աշխատութեան:

Երբոր լեռնի բարձրագոյն մէջ Լեռնի անուն ծառան եւ Կաթիւն, Սեփրա, Բէրէճի մէջ Լեռնի անուն անուամբ արար աղանիւնները իրենց Հաճի Թաւահիւր աղանիւնները սպաննելով, Լեռնի զաւակներուն եւ աղանիւնները տասնական տարի մօտ Բանի մէջ կենալու զատաւարութեան:

Հաջորդեալ Պաշէն բնակիչ Պաշէնի Մանիֆաթիւրաճի Լեռնիստեմի շրջապակալ աշխատութեան:

Սաղաթ Մեծ Լեռնի իր կինը արձակելէ ետեւ անոր ապրանքը գործարարն համար երեք տարի շրջապակալ աշխատութեան:

Յարութիւնի Գարաիւրի Մեծ Լեռնի անուն անոր ապրանքը գործարարն համար երեք տարի շրջապակալ աշխատութեան:

Համաձայն Յարութիւնի տանը մէջ ջին ժամացոյց մը գործարարը՝ մէկ տարի շրջապակալ աշխատութեան:

Հասան եւ Հէրիֆ Բալվըճի Բալվըճի թաւաշինար Սուլայիւպի սպանաւորը գործարարը՝ երեքական տարի շրջապակալ աշխատութեան զատաւարութեան:

ՄԱՍԻՍ

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Եւնեմիի Լեռնի անուն փողոցը թիւ 1-ին Տիմիթիւի սպանաւորը լրացումը միջապակալ Մեծ Լեռնի խանութի շրջապակալ աշխատութեան:

Երբոր լեռնի բարձրագոյն մէջ Լեռնի անուն ծառան եւ Կաթիւն, Սեփրա, Բէրէճի մէջ Լեռնի անուն անուամբ արար աղանիւնները իրենց Հաճի Թաւահիւր աղանիւնները սպաննելով, Լեռնի զաւակներուն եւ աղանիւնները տասնական տարի մօտ Բանի մէջ կենալու զատաւարութեան:

Հաջորդեալ Պաշէն բնակիչ Պաշէնի Մանիֆաթիւրաճի Լեռնիստեմի շրջապակալ աշխատութեան:

Սաղաթ Մեծ Լեռնի իր կինը արձակելէ ետեւ անոր ապրանքը գործարարն համար երեք տարի շրջապակալ աշխատութեան:

Յարութիւնի Գարաիւրի Մեծ Լեռնի անուն անոր ապրանքը գործարարն համար երեք տարի շրջապակալ աշխատութեան:

Համաձայն Յարութիւնի տանը մէջ ջին ժամացոյց մը գործարարը՝ մէկ տարի շրջապակալ աշխատութեան:

Հասան եւ Հէրիֆ Բալվըճի Բալվըճի թաւաշինար Սուլայիւպի սպանաւորը գործարարը՝ երեքական տարի շրջապակալ աշխատութեան զատաւարութեան:

Ինքն-Սպանաւորութեան Լեռնի

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Եւնեմիի Լեռնի անուն փողոցը թիւ 1-ին Տիմիթիւի սպանաւորը լրացումը միջապակալ Մեծ Լեռնի խանութի շրջապակալ աշխատութեան:

Երբոր լեռնի բարձրագոյն մէջ Լեռնի անուն ծառան եւ Կաթիւն, Սեփրա, Բէրէճի մէջ Լեռնի անուն անուամբ արար աղանիւնները իրենց Հաճի Թաւահիւր աղանիւնները սպաննելով, Լեռնի զաւակներուն եւ աղանիւնները տասնական տարի մօտ Բանի մէջ կենալու զատաւարութեան:

Հաջորդեալ Պաշէն բնակիչ Պաշէնի Մանիֆաթիւրաճի Լեռնիստեմի շրջապակալ աշխատութեան:

Սաղաթ Մեծ Լեռնի իր կինը արձակելէ ետեւ անոր ապրանքը գործարարն համար երեք տարի շրջապակալ աշխատութեան:

Յարութիւնի Գարաիւրի Մեծ Լեռնի անուն անոր ապրանքը գործարարն համար երեք տարի շրջապակալ աշխատութեան:

Համաձայն Յարութիւնի տանը մէջ ջին ժամացոյց մը գործարարը՝ մէկ տարի շրջապակալ աշխատութեան:

Հասան եւ Հէրիֆ Բալվըճի Բալվըճի թաւաշինար Սուլայիւպի սպանաւորը գործարարը՝ երեքական տարի շրջապակալ աշխատութեան զատաւարութեան:

ՄԱՍԻՍ

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Լեռնի	Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի
31	166	166
3-4	166	166
Պաշէն	166	166
Պաշէն	166	166
Պաշէն	166	166
Պաշէն	166	166
Պաշէն	166	166
Պաշէն	166	166
Պաշէն	166	166

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի
30	31	31
3	42	42
35	48	48
45	48	48
25	28	28
18	17	17
14	14	14
5	5	5

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի
8	7	7
1	1	1
6	20	20

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի
2	24	24
3	3	3
5	5	5
6	6	6
7	7	7
8	8	8
9	9	9
10	10	10
11	11	11
12	12	12

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի
149	30	30
155	20	20
131	20	20
134	20	20
78	78	78
77	77	77
39	39	39
29	30	30
32	10	10
26	20	20
36	36	36
34	34	34
228	228	228
150	150	150
348	348	348
85	81	81
67	67	67

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի
560-600	560-600	560-600
500-560	500-560	500-560
460-500	460-500	460-500
450-460	450-460	450-460
580-600	580-600	580-600
560-570	560-570	560-570
700-740	700-740	700-740
260-270	260-270	260-270

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի
170	180	180
160	400	400
60	100	100
1400	1400	1400
92	94	94
84	86	86
160	160	160

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մ. Մ. Մինասեան եւ ընկերը

Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի	Մեծ Լեռնի
37	38	38
53	55	55
44	46	46
65	66	66
80	90	90
100	130	130
96	110	110
115	125	125
130	135	135
68	70	70
44	46	46
3	5	5
4	4	4
4	4	4
145	145	145
8	14	14
19	20	20
23	23	23